

A Magyar Köztársaság nevében!

A Pécsi Ítéltábla Pécsen, a 2007. évi szeptember hó 4. napján megtartott nyilvános ülés, a 2007. évi december hó 18. napján és a 2008. évi január hó 30. napján megtartott nyilvános tárgyalás alapján meghozta a következő

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az emberölés bűntettének kísérlete és más bűncselekmények miatt **a vádlott** ellen indult büntetőügyben a Baranya Megyei Bíróság 7.B.240/2005/66. számú ítéletét akként változtatja meg, hogy

- a szabadságvesztést fegyházban kell végrehajtani.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét azzal hagyja helyben, hogy a bűncselekmények elnevezése helyesen:

- emberölés bűntettének kísérlete (Btk.166.§ (1) bekezdés),
- lőfegyverrel, lőszerrel visszaélés bűntette (Btk.263/A.§ (1) bekezdés a) pont),
- rongálás vétsége (Btk.324.§ (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont),
- katonai szolgálat alóli kibúvás bűntette (Btk.335.§ (1) bekezdés).

Kötelezi a vádlottat a másodfokú eljárásban felmerült 79.814 (hetvenkilencezer-nyolcszáztizennégy) forint bűnügyi költség megfizetésére.

I n d o k o l á s

A Baranya Megyei Bíróság 7.B.240/2005/66. számú, 2007. március 8. napján kelt ítéletével a vádlottat emberölés bűntettének kísérlete, lőfegyverrel, lőszerrel visszaélés bűntette, rongálás vétsége és katonai szolgálat alóli kibúvás bűntette miatt halmazati büntetésül 4 év börtönre, mellékbüntetésül 5 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés-büntetésbe a vádlott által előzetes

fogvatartásban, illetve házi őrizetben eltöltött időt beszámította. Kötelezte a vádlottat a felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

A megyei bíróság ítélete ellen az ügyész a vádlott terhére a büntetés súlyosítása végett, a vádlott és védői felmentésért jelentettek be fellebbezést.

A Pécsi Fellebbviteli Főügyészség átiratában és a nyilvános ülésen, valamint a nyilvános tárgyaláson jelen lévő képviselője útján a cselekmény minősítésének megváltoztatását, több emberen elkövetett emberölés büntette kísérletének megállapítását és a vádlottal szemben kiszabott fő- és mellékbüntetés súlyosítását indítványozta.

A büntetés súlyosítására irányuló fellebbezést a másodfokú bíróság kizárólag a szabadságvesztés-büntetés végrehajtási fokozata tekintetében találta megalapozottnak, míg a védelmi fellebbezések alaptalanok.

A kölcsönösen bejelentett fellebbezések alapján eljárva az ítélőtábla a Be.348.§ (1) bekezdése alapján felülbírált az elsőfokú bíróság ítéletét és az azt megelőző eljárást. Ennek során a másodfokú bíróság észlelte, hogy a nyomozás, illetve az elsőfokú bírósági eljárás során a bizonyítás törvényességére vonatkozó szabályokat megsértették.

A Be.102.§ (1) bekezdése értelmében a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság a szakértői névjegyzékben szereplő igazságügyi szakértőt, illetőleg szakvélemény adására feljogosított gazdasági társaságot, szakértői intézményt vagy külön jogszabályban meghatározott állami szervet, intézményt, szervezetet rendel ki szakértőként. Ettől eltérni csak akkor lehet, ha ilyen szakértő kirendelése nem lehetséges. A szakértői névjegyzékben több fegyverszakértő is szerepel, országosan a számuk több mint 30. Nincs akadálya tehát a névjegyzékben szereplő szakértő kirendelésének.

Jelen ügyben a fegyverszakértői véleményt **szakértő 1.** r.örgy mint fegyverszakértő adta. A **szakértő 1.** nyomszakértőként szerepel az igazságügyi szakértők névjegyzékében, ezért fegyverszakértői vélemény adására nincs kompetenciája, az így elkészült véleményt csak mint okirati bizonyítékot lehet felhasználni, szakértői véleményként nem vehető figyelembe. Ennek az eljárási szabálysértésnek a kiküszöbölése végett a másodfokú bíróság bizonyítást rendelt el és fegyverszakértői véleményt szerzett be. A **szakértő 2** által készített szakvélemény már megfelel az eljárási szabályoknak.

Ezzel a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet megalapozatlanságát kiküszöbölte, így az felülbírálatra alkalmassá vált.

A megyei bíróság által megállapított tényállást a másodfokú bíróság az iratok tartalma alapján - figyelemmel a Be.352.§ (1) bekezdés a) pontjára - az alábbiakkal egészíti ki és pontosítja:

A vádlott 6 óra 15 perc előtt 1-2 perccel lőtt rá a BMW gépkocsira, melyben a sértettek utaztak. A lövés leadásának pillanatában a vádlottat szállító fehér színű Opel Astra gépkocsi néhány méterrel megelőzte a BMW-t, a lövés kissé felülről lefelé, 15°-os szöget bezárva csapódott a baloldali szélvédő peremébe. A BMW gépkocsit az **1.számú tanú** vezette, mellette a jobboldali első ülésen a **sértett** ült. Az autóban hátul a jobboldalon **2.számú tanú**, középen **3.számú tanú**, míg a baloldalon **4.számú tanú** ült.

Az így kiegészített tényállás mentes a Be.351.§ (2) bekezdésében felsorolt megalapozatlansági hibáktól és hiányosságoktól, az a bizonyítékok okszerű mérlegelésén alapul.

Az elsőfokú bíróság a tényállást a vádlott tagadásával szemben a cselekményét észlelő öt szemtanú vallomása, valamint a szakértői vélemények és egyéb bizonyítékok alapján állapította meg.

A bizonyítékok értékelése során a másodfokú bíróság a következőket tartja szükségesnek kiemelni:

Az iratok alapján megállapítható, hogy a vádlott és családtagjai, valamint barátai és az ügyben sértettként szereplő személy, a BMW utasai, illetve az **5.számú tanú** között érdekellentét áll fenn. A köztük fennálló elmérgesedett viszonyra jellemző, hogy jelen ügy előzményeként - azzal összefüggésben - több más nagy tárgyi súlyú bűncselekményt is elkövettek, ismertté vált és ismeretlenül maradt személyek, részben a jelen ügyben szereplő személyek sérelmére. A bizonyítékok értékelése során tehát abból kell kiindulni, hogy a különböző érdekkörbe tartozó és így egymásnak ellentmondó vallomásokat csak abban a körben lehet elfogadni, ahol azokat objektív bizonyítékok alátámasztják. Ezért is vált szükségessé a híváslistákon túl az egyes hívásokhoz kapcsolódó bázisállomások földrajzi helyzetének meghatározása, hiszen így vált ellenőrizhetővé a vádlott védekezése, valamint az őt felismerő szemtanúk vallomásának hitelessége.

A **sértett** által használt telefon híváslistájából és vallomásának a híváslistával történő összevetéséből pontosan megállapítható volt, hogy a cselekmény elkövetésére, a lövés leadására 6 óra 15 perc előtt néhány perccel került sor.

A **sértett** ugyanis azt vallotta, hogy a lövés után azonnal felhívta **5.számú tanút**. Az **5.számú tanú** és a **sértett** híváslistájának adataiból megállapítható a telefonhívás időpontja és a hívást kezdeményező tartózkodási helye. A hívás időpontjában a sértett telefonja a B..... út szám alatti bázisállomásra jelentkezett fel, ez a bázisállomás pedig közvetlenül annak a vasúti átjárónak a közelében található, ahol a sértettek vallomása szerint a vádlott a lövést leadta. Így tehát a hívás ideje és a lövés helye, valamint a sértettek lövés utáni tartózkodási helye is pontosan megállapíthatóvá vált.

Ezzel szemben az eljárás során nyilvánvalóan megcáfolást nyert az a vádlotti védekezés, hogy 6 óra és 6 óra 30 perc között már nem tartózkodott M.....n, így a bűncselekményt nem követhette el. A híváslisták szerint a vádlott 6 óra 31 perckor még a M....., B..... utca ... szám alatt lévő bázisállomáson keresztül telefonált, így a cselekmény elkövetése után negyed órával még M.....n tartózkodott. Figyelemmel arra, hogy a B..... utcai bázisállomás és annak közvetlen környezete, ahonnan a bázisállomásról hívást lehet kezdeményezni, kb. másfél kilométer távolságra van a cselekmény elkövetésének helyszínétől, ezért a bűncselekmény elkövetője lehetett.

A másodfokú eljárás során beszerzett fegyverszakértői vélemény megerősítette, hogy a **6.számú tanú** gépkocsijában fellelt lőszerhüvely a vádbeli alkalommal kerülhetett az autó hátsó ülése előtt a padlóra. A vádlottat szállító gépkocsi pontosan meg nem állapítható távolságban megelőzte a sértettek gépkocsiját, amikor a vádlott kb. 15°-os szögben lőtt a sértettek autójára. Ebből következik, hogy kissé vissza kellett fordulnia a lövés leadásakor. Így a fegyveréből kivetődő hüvely visszarepülhetett a gépkocsiba.

Az elsőfokú bíróság a beszerzett bizonyítékokat a logika szabályainak megfelelően értékelte. Ebben a körben azt szükséges kiemelni, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok külön-külön nem igazolják minden kétséget kizáróan a vádlott bűnösségét. A bizonyítékokat azonban összességében, egymással összevetve értékelve olyan zárt kört alkotnak, amelyek kétséget kizáróan bizonyítják a vádlott bűnösségét.

Kizárólag a lefoglalt lőszerhüvely vizsgálatából nem lehet megállapítani, hogy az korábban egy lőszert képezett a BMW gépkocsiban talált lövedékmaradvánnyal. A szakértői vélemény erről csupán annyit tudott megállapítani, hogy a lőszerköpeny és lőszerhüvely azonos kaliberű töltény részeit képezték, de a kilövéskor nem hagynak egymáson egyedi azonosításhoz elegendő nyomot. Ismerve azonban azt a tényt, hogy a vádbeli időpontban abból a fehér Opel Astrából adtak le lövést a BMW gépkocsira, amelyből később a lőszerhüvelyt lefoglalták, már megalapozottan levonható a következtetés, hogy a két lőszer-elem, korábban egy lőszer része volt.

A BMW-ben utazó személyek egybehangzóan vallották, hogy felismerték az autójukra lövést leadó személyben a vádlottat. A vádlott egy olyan autóból - a **6.számú tanú** tulajdonában álló fehér Opel Astrából - adott le lövést, melyet a rokoni kapcsolatokon keresztül egyértelműen kötni lehet hozzá. A lövés tényét, leadásának idejét és helyét tárgyi bizonyítékok, további objektív adatnak tekinthető híváslisták igazolják, melyek mindenben alátámasztják a sértett és a BMW-ben utazó társainak vallomását. Ugyanakkor a vádlott szavahihetőségét és a neki alibit igazolni igyekvő tanúk vallomását ezen bizonyítékokon felül, a vallomásokban szereplő időpontok és híváslisták összevetése, de az elemi életszerűség is cáfolja.

A tényállás helytállóságát vitató védelmi fellebbezések az elsőfokú bíróság törvényes mérlegeléssel megállapított tényállását támadják, mely az eljárási szabályok miatt nem vezethetett eredményre.

A megyei bíróság a helyesen megállapított tényállásból okszerűen következtetett a vádlott büntetőjogi felelősségére és cselekményét az anyagi szabályoknak megfelelően minősítette.

Nem értett egyet a másodfokú bíróság a cselekmény minősítésének megváltoztatására irányuló ügyészi fellebbezéssel.

Az ügyészség álláspontja szerint a vádlottnak a lövés leadásakor számolnia kellett azzal, hogy ha a sértetti gépkocsit vezető személyt találja el a lövés, a sofőr sérülése, halála, de akár ijedtsége miatt is baleset következik be. Ez a baleset a gépkocsiban tartózkodó személyek közül többnek is a halálát okozhatta volna. Ezért a vádlott cselekményének helyes minősítése a több emberen elkövetett emberölés büntetnének kísérlete.

A fenti minősítéshez az szükséges, hogy a vádlott szándéka legalább eshetőlegesen kiterjedjen több személy megölésére. Jelen ügyben ilyen következtetés levonására nincs lehetőség. Az ügyészi indítvány abból indul ki, hogy a vádlott a BMW gépkocsi vezetőjére adott le célzott lövést. A megállapított és irányadó tényállás ilyen következtetés levonására nem ad alapot. A megállapított tényállás szerint a vádlott úgy adott le lövést a sértett és társai gépkocsijára, hogy egy másik mozgó autóból lőtt. Sem a gépkocsik pontos helyzete, sem a közöttük levő távolság, sem sebességük nem vált ismertté az eljárás során, ilyen irányú bizonyítást nem folytattak le a hatóságok. A két gépkocsi mozgására, ebből következően a lövést leadó vádlott instabil helyzetére figyelemmel nem lehet kétséget kizáróan bizonyítottanak tekinteni, hogy a vádlott a BMW gépkocsi vezetőjére célozva lőtt. Összességében csupán az állapítható meg, hogy a vádlott a BMW gépkocsira irányzott lövést adott le. Mivel nem bizonyított, hogy a vádlott célzottan a BMW gépkocsi vezetőjére lőtt, arra sem lehet következtetést levonni, hogy számolnia kellett azzal, a gépkocsiban tartózkodó személyek egy esetleges baleset folytán megsérülhetnek, meghalhatnak.

Ezen túlmenően sem a nyomozás során, sem a bírósági eljárásban nem tisztázták azokat a körülményeket, amelyekből egy esetleges balesetre és annak következményeire lehet következtetést levonni. Nem lehet pontosan megállapítani, hogy a lövés a M....., B..... úti vasúti átjáró után hol történt. Nem tisztázták, milyen forgalmi viszonyok voltak a cselekmény elkövetésekor. Nem volt kideríthető, hogy a cselekményben érintett két gépkocsi akár csak megközelítőleg is, milyen sebességgel haladt. Nem volt helyszínelés, bizonyítási kísérlet. Az ügyben nem voltak be sem közlekedési, sem műszaki szakértőt. Ezek a hiányosságok a másodfokú eljárásban nem pótolhatók, de egy esetleges megismételt eljárásban sem vezetnének eredményre a jelentős időmúlásra és az objektív adatok hiányára tekintettel.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint nem állapítható meg, hogy a vádlott szándéka - akár csak eshetőlegesen is - kiterjedt volna a gépkocsivezetőn kívül, a BMW-ben utazó személyek halálának lehetséges bekövetkezésére. Így a több emberen elkövetett emberölés bűntettének kísérlete sem állapítható meg terhére.

Az élet elleni bűncselekmény minősítése tehát megfelel a büntető anyagi jogszabályoknak.

A büntetés kiszabását meghatározó tényezőket az elsőfokú bíróság helyesen tárta fel és azokat súlyuknak megfelelően értékelte. A cselekmény előzményeit pontosan feltárva a megyei bíróság helyesen hivatkozott a vádlott emberileg bizonyos mértékig méltányolható indulatára, ezért az enyhítő szakasz alkalmazásával kiszabott szabadságvesztés- büntetés súlyosítására nem látott indokot a másodfokú bíróság. E körben az elsőfokú bíróság indokolását azzal szükséges kiegészíteni, hogy a vádlott cselekménye befejezett, de távoli kísérlet, ezért a ténylegesen okozott csekély sérülést kell enyhítő körülménynek tekinteni.

Tévedett azonban a megyei bíróság, amikor a vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtönben állapította meg, azt nem is indokolta. A Btk. 42.§. (2) bekezdés b/1. pontja szerint fegyházban kell végrehajtani a 3 évnél hosszabb tartamú szabadságvesztést, ha azt - többek között - lőfegyverrel visszaélés büntette miatt szabták ki. Erre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a szabadságvesztést végrehajtási fokozata tekintetében a Be.370.§ (1) bekezdése alapján megváltoztatta, míg egyéb törvényes rendelkezéseit a Be.371.§ (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

A másodfokú eljárásban felmerült fegyverszakértői vélemény elkészítésének és a fegyverszakértőnek a jelenléti díja a Be.381.§ (1) bekezdése alapján a vádlottat terheli.

P é c s, 2008. január 30.

Dr.Makai Lajos s.k. a tanács elnöke, Dr.Tóth Sándor s.k. előadó bíró, Dr.Halász Etelka s.k. bíró

A Baranya Megyei Bíróság 7.B.240/2005/66. számú ítélete a Bf.I.117/2007/18. számú ítéletében írt változtatással 2008. január 30. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

.Makai Lajos s.k.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

tisztviselő